

FOGLALAT: Magyarország (adományjavi iktatás; auguszt. 29ki ünnep Mohács; Szeged elmenüvelési gondossága; Almásy Károly; tudósítás a szerb határszélről; magyar horismertető egyesület közgyűlési végzése; a m. n. tudom. akadémia közgyűlése.) Oláhország (az országgyűlés folytatását tiltalmazó orosz nyilatkozás; 's a' rendek ez iránti válasza hoszpodárokhoz.) Portugália (fővárosi zürzavar 's aggodalom.) Spanyolország (katonai zendülések Miranda del Ebro, Victoria és Pampe-lona városiban; a miniszterváltást előzőtt körülmények; Seoane elégtételre szólíttatása; hadi hírek.) Anglia (a' közelebbi alsóház tagjainak száma 's pártfelo-kezelési minősége; Ruthven kizárása a' dublini kézművesegyletől; különféle.) Franciaország. Törökország (összesküvés hírek 's zavargások.) Olaszország (cholera! betegülések 's halálozások.) Eleyhir. Gabonaár. Pénzkelet. Dunavizallás.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Zágrábban m. h. 23án tartott megyei közgyűlésen, Domin Imre, a' helybeli kir. akademián volt hazai jog-tanító, petrusheveczi melléknévvél 's magyar nemességgel nyert Petrushevecz Zágráb megyei helység iránti kir. adománylevele fölolvastatván, egyszerűsmond nyilvánították, hogy az említett jószág átadása, Orsich György gr. kir. küldött által, f. h. 25. 26. 's 27én menend véghez, szokott ünnepélyvel, a' hely színén.

Mohács sept. 3án. Hazánk soha nem felejthető véres gyásznapja emlékünnepe, Király József üdvözült pécsi püspök 1817ik évi alapítványa szerint, mult h. 29én komoly méltósággal áll meg vidékünk a' kalvária hegyen, mellyről a' vércsata egész tére látható. Hős halállal kimúlt őseinkért 12 engesztelő sz. mise mondatván, következék a' pompás nagymise-áldozat, melly után három szószék-ből hangzék az ünnephez alkalmazott egyházi beszéd, 's ezek közül leginkább kitűnt Kövér János vörsi (Veszprém megyében) lelkes velős tartalmu magyar beszéde, szép történeti jártassággal elszámlált okai 's folyama által, ezen hazánkat majd örökre sirba döntött gyásznapnak. Különösen megrendítők valának következő vég-szavai: „Gondoljuk meg, hogy Mohács-on vagyunk; Mohács-on! itt a' kínok várában, a' szenvedések tetején, e' magyar kalvárián, ama' vértanuk halálos ágyán, régi dicsőségünk mohosult sirhalmán 's a' bűnhődés oltárán. Mohács-on vagyunk, hol minden tárgy lehel, minden fűszal int, 's minden porszem ereklye.“ Lelkes szavai minden kebelben viszhangra találtak 's azon ohajtást gerjeszték: Bár minden magyar éltében legalább egyszer meglátogatná Mohácsot, 's ősei pora fölött a' törvényt tisztelni, léhaságot 's egyenlenséget pedig kerülni 's utálni tanulná. —

Szeged sept. 9kén 1837. Midőn a' nemzeti műveltség eszközei több oldalról olly hathatósan gyámoltatnak, lehetetlen, hogy az alföldet ismerő örömmel ne emlékezzék Szegedről, melly a' tudományok iránt mutatott ritka nagylelkűsége által méltó hállára gerjeszti az országot. Ugyanis azon fölül, hogy iskolákat alapítva számos ifjant emel ki a' homály boldogtalánító állapotjából, iparkodik egyszerűsmond a' tudományokat célirányos segedelmek által megkedveltetni, 's életre hatóbbakká tenni. E' dicső céltől buzdítatva szerzi meg a' természettudományhoz szükséges műszereket, mely-lyek a' haza 's külföld legűgyesb mestereitől készítették, 's mindenkép alkalmasak arra, hogy az újabb időkben fölfedezett tūneményeket kívántan fölvilágosítsák. A' már eddig birt illyenmū műszerek, a' legközelebb érkezettekkel együtt, olly kitétsző számuk, hogy a' kebelében lévő természettudományi Museum egyike e' hazában méltó figyelmet érdemlőknek. Nyilvános köszönet e' köz boldogságra törekedő nagylelkű buzgásért!

Zsadányi 's török-szmiklósi Almásy Károly Heves-Külsőszoznak főjegyzőjét, volt országgyűlési követét folyó sept. 9kén nagy és szép reményekkel diszló élete legvirítóbb szakában (28éves korában) idegláz költözteté el Miskolczon házassága 5dik évében hitvese Gyuresányi Mária 's Mária és Ilka kised leánykáj mély keservökre boldogabb létbe. Tetemeit Gyöngyösön a' nemzeti sírbolt ölében ugalomra. Béke pihentesse!

Szerb határszélről érkezett híre szerint Ruméliában igen bú-sító az egészségi állapot. A' dögvész nagy kiterjedésben pusztít minden felé. Sophiában 46 ezernyi lakosságbul naponkint 200 esik áldozatjaul. Bitogliában is pusztít már a' szörnyű nyavalya, 's falukon is eltejerdt; Pirothban mindazáltal már kissé szünni kezd; de annál erősebben dühöng a' jobb Dunaparton. Egyedül Szerbia ment még tőle, mit főleg Milosch hg czélszerű 's áldozatot nem kimélő intézkedésinek köszönhetni, 's mellyektől bizton remélhetni, hogy e' félelmes vész csakugyan nem hágandhatja át Szerbia határit.

A' magyar Borismertető Egyesület f. hónap 2ántartott közgyűlésében következő t. cz. bortermentszó urak választattak el tagokul: Baldaeci Antal b. rézhegyi, visontai, sári 's mátrai. — Sárközy Kázmér fehérmegeyi másod-alispán, bakator 's érmelléki. Szalay Antal egri polgár 's haszonbérlo, egri borokra jelentve. — Ujlag emlékezetbe hozatik az Egyesület f. e. mártz hónapjában a' honi hírlapokban közhírré tett azon határozata, mellyél fogva az Egyesületbe tagul belépni kívánó bortermentszó azon szándékát vagy — a' béjelentendő promontoriumi birtokát közelebből ismerő egyik egyesületi tag, vagy pedig hiteles oklevél mellett beküldendő mustrabor által a' közgyűlésnek jelenteni ne terheltekk. Az Egyesület legközelebb közgyűlése jövő pesti Leopoldnapj vásárkor fog tartatni. — Továbbá, mint-hogy az Egyesület kitűzött fő czélja hazánk jó mineműségű borait a' bel 's külfölddel megismertetni, 's a' magyar borok' némileg elvesztett hitelét helyreállítani: annál fogva kéretnek az Egyesület t. cz. Tagjai, hogy ezen kitűzött czélnak megfelelőleg csak ollyas borokat küldjenek az egyesületi közpinczébe, mellyek az Egyesület hitelét, híret 's nevét nevelik 's öregbitik; — mindenkifelett pedig az Egyesület által kü-lönös figyelem ajánlatik a' csamegeborok' kezelésire 's beküldésére

nézve. — Pesten 1837 sept. 2kán tartott magyar Borismertető Egye-sület közgyűlésébül. Szekrényesy József jegyző.

A' m. n. tudom. Akadémia folyó sept. 10én délelőtti 10től dél-utáni 12jig tartotta Pesten a' ns megye nagyobb termében 6dik köz v. nyilvános ülést számos fő rendű 's mind két nemű hallgatóság jelen léteben. A' főméltóságunk közt a' megjelent országbirája, a' főtörnök, a' váczipüspök 's többen díszesítették e' nemzeti ünnepet. Az ülés tárgyait megnyitotta nmélt. Teleki József gróf mint akad. elnök díszes tollú velős beszéde, mellyben nem csak egyes 's magányos tudósak; hanem egész tudom. Egyesületek gyámolítására szükségesnek állítá a' hatalmasok 's va-gyonos hazafiak pártfogását, mit is országlo Fejdelmünkben (ki koronáz-tatása utáni legelső gondjai közt azonnal kir. adakozásával kegyelmes vala gyarapítani e' nemzeti zsenge intézet pénzalapját) 's fels. urunk mellett szeretve tisztelt főh. nádorunkban, 's számos különféle rendű polgártársinkban megnyerni szerencsés volt, 's jövendőre, az egész Nemzeti egyetemét is megnyerendőnek vallá, minden kaján szándék, indula-tos tollharczok daczára is, ha mindenkor és mindenben józan mérsékletű igazságnomozást, örök előhaladást párosít csüggedellen munkasságu szor-galommal 's őszinte hazafisággal. Ezt követé Scheder Ferencz akad. titoknok előterjesztése a' Társaságnak 1835 nov. 21itől 1837 sept 9keig folytatott munkálkodásiról, miket mai Társalkodónk közöl. Ezután Balás-házy János rendes tag olvasá fel saját értekezését a' vizek szabályoz-tatásáról földművelési tekintetben, valósitásra szükséges szempontokat fejtegetvén mocsáriink lecsapoltatására 's folyamink csatornázására néz-ve, mind közlekedési 's kereskedési mind öntözési (irrigatio) és így sok-szoros czélból. Továbbá Perger János rendes tag mondá el emlékbeszé-dét Georch Illés tiszt. tag fölött. Utána Gegő Elek lev. tag 's jeles ma-gyar hitzónok tollcsinja, es tárgya miatt szerfölött megható érdekekkel értesített a' moldvai magyar telepekről, mellyek állapotját Moldvában ta-valyi utaztakor jobbadan személyesen kitanulni alkalma volt (lakosaik számát 45—50 ezer főnyinek állítván). Erre felolvasá Czuczor Gergely rendes tag mind dologi, mind ny lvi szemügyből nagybecsű töredékeit Vitéz János életrajzából. Mind ezt nyomon kísérte őt rendű jelentése az Akademiának Szalay László ujdón levéltárnok és segédjegyző által elő-adva. Az első szólt az 1836iki 200 darab arany jutalomra érdemesített magyar munka fölül 's más dicséretre méltottat nyolcz munkáról. A' 200 arany jutalmat köz akarattal Kazinczy Ferencz eredeti poetai munkáji-nak ítélte a' Társaság, 's ezek mellett dicsérettel említtendőknek betű-rend szerint következőket: Czuczor poetai munkái; Fényes Elek Magyar-ország 's hozzá kapcsolt tartom. mostani állapota statist. tek. 1so kötet; Gaal József Szirmay Ilona 2 kötet; Györy Sándor felsőbb analysis elemei 1so füzet; Jósika Miklós Abafija 2 kötet és Zólyomija; Kerekes Fe-rencz Értekezés 's kitérések; Szlemenics Pál Fenyítő törvénytudományi ma-gyar törvény. — 2dik jelentés szólt a' történetirási osztálynak 1834ben masodsor kített jutalomkérdésére bejött négy felelet közt legjobbnak ta-lált 's 100 darab arannyal jutalmazott pályairól 's ez Hetényi János ekeli ref. papé 's lev. tagé, ki már tavaly is 100 arany jutalmat nyert. — 3dik jelentés tudósított az 1835ben kitűzött történetirási kérdésre bejött 8 felelet közt legjobbnak talált és szinte 100 darab arannyal jutalmazott pályairól 's ez Kossovics Károly nyitra-megyei aljegyzőé, kinek a' 100 arany jutott, az ehez legközelebb álló pedig Horváth Mihály váczii me-gyebeli segédpapé nyomt. ivétül négy arany tiszteletdíj mellett látand világot. Az idej jutalmaknál az vala szembetűnő, hogy a' kétszáz ara-nyos jutalom nagyobb, a' két rendű száz aranyú pedig kisebb, közszem-lére kitétt gyönyörű alakú, belül megaranyozott 's Mayerhofer István fe-jérvári szül. bécsi ezüstműves által készített ezüst serlegben adatott a' pályakoszorúsoknak. Ezt jövendő divatul is így határozá az akadémia tudom. igazgató tanács Széchenyi István gróf indítványára, még pedig mindenkorra úgy, hogy a' serleg vagy szelencze, mellyben az illető száz vagy kétszáz darab aranyú tekeres tételik, a' száz vagy kétszáz aranyon felül jusson ajándécul a' pályanyertesnek 's kedves emlékül szolgáljon arany tartalma elolvadta után is, mind a' versenydíjnak, mind becsbhagyományul az utókorbeli birtokosnak. — Az idej serlegnek egyik oldalán a' magy. tudom. akadémia példányképe, vagy czimere szem-lélhető kerekded paizson dombor remekletben, a' másikon szinte ke-rekded paizson köv. felírást Karacs által metszve, a' nagy serlegen: „Kazinczy Ferencz ered. poet. munkáiért, Arvájának a' m. tud. társaság 1837 kétszáz arannyal. — Egyikén a' kisebbeknek: „Hetényi Jánosnak történetirási pályamunkájaért a' m. t. társaság 1837 száz arannyal. Más-ikán pedig: „Kossovics Károlynak történetirási pályamunkájaért a' m. t. társaság 1837 száz arannyal.“ — A' 4dik jelentés értesített a' szinte 1835ben kitűzött matematikai kérdésről, mellyre mivel semmi felelet nem érkezett, a' 100 arany jutalom elmaradt. — Az 5dik végre az 1837ki dramai jutalomra versenyzett 13 szomorú játékról, mellyek közül egy sem felelvén meg a' tragikai művészet kívánatának, ez által a' 100 arany elmaradt, mindazáltal „Az atyátlan“ című (Tóth Lőrincz levelező tagé) í-vétül 4 arany tiszteletdíj melletti kiadásra méltónak nyilvánították. Ezek után következék kihirdetése a' most lefolyt 8dik nagygyűlés által kitű-zött nyelvtudományi és philosophiai jutalom-kérdéseknek. A' nyelvtudo-mányi ez: Mellyek a' két hazában és hajdani magyar tartományokban részint fenlevő, részint régi emlékekben találtató azon magyar hang-zatu helyirási (topographiai) és család-nevek, mellyeknek eredeti jelen-tését bizonyossággal vagy legalább hihetőséggel meghatározhatni? — Ju-talma 100 darab arany. — A' philosophiai pedig ez: Nyomoztassék ki a' pantheismus természete, eredete szülő okaival 's elágazásával együtt; adassék elő: millyen befolyása volt a' régi, közép és újabbkori philoso-phiai rendszerekre? — Jutalma 100 darab arany. — Mindenik osztálybeli

pályáirások beküldetésének változhatlan határnapja, melyen tul semmi felelet el nem fogadható: Martz. 24ike 1839, midőn azt, írója nevével rejtő pecsétetes levélre hivatkozó jeligével, a titoknok veszi által. A beküldött másolat, melly ki nem adatás esetében is az akademia levéltárában marad a nélkül, hogy a szerző a munka saját sajtó jogát elveszteni, idegenkézzel és tisztán írva, lapozva, kötve küldessék. Ha a jeligés levél felbontatása után kitetszenék, hogy a munka saját kézírása a szerzőnek, ez a jutalomtól elesik. A 100 arany jutalom kívül második harmad karbelinek találandó felelet is kiadhatik ivenként szabad tiszteletdíj mellett. — E nyilvános üléskor osztatott ki nyomtatásban s hazai minden törvényhatóságunknak is megküldett: A m. t. Társaság Igazgatóságának jelentése a társaság 1836beli munkálkodásáról s pénztára mibenlétéről, az elsőt mult évi Társalkodók 74 száma közlé világos ábrázolathoz; a pénztár állapotja pedig 1836 végén imez: a m. n. tudom. Akademia gyümölcsöző magpénzalapja: 334,168 pfr. 57 kr. s ezenkívül 1398 pengő for. boltigajánlat (vitalitium) évenként; a pénztár bevétele volt: 30,246 for. 41 $\frac{1}{2}$ kr.; kiadása: 22,772 for. 46 kr. s ebből csupán jutalmazásokra 2021 for. A mellékpénztár bevétele pedig: 11,386 for. 32 kr. kiadása: 10,226 for. 56 $\frac{1}{2}$ kr. s ebből csupán nyomtatásra s ezzel rokonneműekre 9406 for. 56 $\frac{1}{2}$ kr. Végre a m. elnök gróf rövid halábeszéddel zárta be az ülést; másodelnök gr. Széchenyi István pedig évenkénti szokása szerint a n. Casino nagy tere mében közel 80 személyre adott fényes lakomával koronázta e nemzeti ünnepet, melyen számos budapesti méltóság, a m. Akademia budapesti létező helybeli és vidéki minden rendű tagjai részesültek, hol kor. Fejdelmünkert fens. Nádorunkert s Károly figért, mint ez intézetet a fens. uralkodó házból alapítványokkal is boldogítotték, továbbá az akademia elnökéért a Széchenyi, Károlyi és Teteki hármas gróf nemzetiségért, minden rendű alapítóiért s jótévéiért, minden osztályu tagjaiért, pályakoszorúsaiért, a tiszteltebb vendégekért, a budapesti állóhídi terv-készítéssel foglaltos s itt v. nédgártásul megjelent világszeret hies Clark angol hírlépitészert s a t. ürültek a habzó serlegek versenygő szives áldomások közt.

Stuver Antal cs. kir. tűzjátékművész Bécsből, a hies Stuver fia, f. sept. vége felé nagy tűzjátékot szándékozik adni a pestvárosi ligetben felsőségi engedelemmel, mire már előre figyelmeztetni kívánjuk Budapest s vidéke közönségét.

Igazítás A Jelenkor 66 száma némelly példányiban becskeréki közlések között, a vaczi örültek házára a szentmiklósi járás nem 15 ezer fr. hanem 15. ezüst forintot adakozott. A kiküldi kerület sem 500 pengőt, hanem 50. pengőt adott.

O L Á H O R S Z Á G.

Az oláhországi országgyűlést (assemblée generale) idei július 24kén (aug. 5kén), a hozpodár elosztata, s addigi munkálját megsemmisíté; mellyre az orosz császári general consulnak a hozpodárhoz intézett következő ellenmondó levele szolgáltata okot: Ó felsége az orosz czár által, a két oláh fejdelemben meghatalmazott general consulnak, van szerencséje hercegségedet (hozpodárt) következő eset iránt figyelmessé tenni. Mindjárt a mostani kormány helyreállítás után ó felsége udv. tanácsosa Minczaky ur megbízott felszólítani az oláhországi s moldvai igazgatóságokat oly szükséges előlépések megtételére, hogy mind azon rendszabás s alapiromány, mellyek a két fejdelemben az ó felsége (orosz) hadi serge által történt elfoglalás alatt, az ideigleni kormány által kiadattak, szedessenek egy munkába. A moldvai kormány, az országgyűléssel együtt állván e cél jótékonyságát, nem késett e munkát végezni, oly lélekisméretes pontossággal s érett fontolattal, melly e hasznos intézet iránti kedvező szellemet bebizonyította. Ezen így végzett s ujba öntött rendszabások egy példányát átadott még ezelőtt két évvel a moldvai kormányoknak oly véggel, hogy ennek szabályit az igazgatás folytában sinórmértékül kövesse; más példány pedig az ó felsége consulságánál tétetett le, a helybeli tisztviselők lépései ellenörködése végett. — Alúlrít azt várta, hogy az oláhországi gyűlés is, melly több szerződés tartalma szerint, a Portának adózik ugyan, de az orosz császári pártfogás alá van helyezve, meggyőződve ezen intézet hasznosságáról, hasonló lépésekre fog vezéreltetni, oly lépésekre, mellyeket tartozó köteleessége kíván, s melly köteleességeiről büntetetlenül nem felejtkezhetik meg (ne pourra jamais méconnoître impunément). — De meglepetés s kedvetlenséggel kelle tapasztalni alálírtnak, hogy az oláhországi gyűlés, az e végre rendelt bizosság által beadott munkának új szerkeztetésében, felsőbb helybenhagyás nyomán követett elvek s némelly változtatásokra nézve nehézségeket s ellenvetéseket tett. Ezen új szerkeztetés alapul részint az ideigleni igazgatás alatt becsátott s elfogadott pótló rendeletek s útasítások eredeti értelmén, részint pedig az orosz és török udvar között megállapított s csupán formára nézve tett módosításokon, mellyek semmiképen nem változtatják meg a rendeletek eredeti értelmét. Ezek szerint az országgyűlés csak arra volt felszólítva, hogy maga is ismerje meg (constater): ha az új szerkeztetés pontosan a fentebbieken alapul-e? arra pedig épen nem volt meghatalmazva, hogy köréből kilépve, azokban vélekedése szerinti módosításokat tehessen. Minél fogva alúlrít köteleességének tartja kinyilatkoztatni hercegségednek, hogy mivel az országgyűlés tagjainak vitatkozása a fentebbiektől ennire eltért, mind ezt úgy tekinti alúlrít, mint a fő hűbéres (souveraine) s pártfogó udvar jogaiba merészletesen lett avatkozást. Annál fogva aztoknak ezennel ünnepélyesen ellenmond, mint rendellenes s a két udvar iránt tartozó tisztelettel ellenkező lépéseknek; mivel a két udvar az egymás közt kötött szerződésektől semmi eltérést nem engedhet meg, igyekezni is fog azokat egész épségökben fentartani. Ezek következtésül, kéri alúlrít hercegségedet, ne terheltessék azonnal oly czélszerű módokról gondoskodni, mi sze-

rint e tekintetben minden további vitatkozás megszüntessék. Jelenti egyszersmind alúlrít, hogy e kedvetlen körülményt mind az orosz czári udvarnak, mind pedig a török udvarnál levő czári követségnek a jelen esetre kívántató határozások tétele tekintetéből feljeleníti. Mellyek után s a t. Bukarest 1837. július 17kén (29kén). Bárá Rükman. — Az orosz consulnak e nyilatkozatása következtéséből az országgyűlés következő felírát küldött a hozpodárhoz: Tegnep, u. m. július 24kén (aug. 5kén), mély aggodalommal fogadta ez országgyűlés, a hercegséged (hozpodár) július 18káról (30dik) költ azon hivatalos irományát, mellynek tartalma szerint, az ország ideigleni igazgatás alatt költ alapos rendeleteknek s most ajánlott némelly változtatásoknak törvénybe iktatása miatt eredett vitatkozásai által, a kitűzött czéltől eltért volna, s annak az orosz udvari consul, mint a hűbéres (Lehnsherrsouveraine) s pártfogó udvar alapos jogaiba avatkozásnak, ellenmondott, hercegséged minden e tekintetben folytakat, megsemmisítettek lenni nyilatkozat. Kegyelmes herceg! Azon vád, melly által ezen gyűlésnek a fels. udvarok iránti hálával teljes gondolkozásmódja s engedelmissége a legkiáltóbb igaztalansággal kétségbe hozatik, lélekismérete tisztaságának, mellyel szent köteleességi mindig betölteni kívánta s kívánja, legnyilvánosb megsértése. Azon előterjesztés végén, melly mellett az alapos rendszabályokelőkbe adattak, valóban oly sorok találtak, mellyek értelménél fogva, a pártfogó udvar engedelmével nélkül költ bár minemü igazgatási rendeletek vagy változtatások, erő nélkülieknek nyilatkozatnak. De ezen sorok nem voltak beiktatva az ezelőtti meghatalmazott elnök, Kissilef tábornok ur által 1832ben kinyomatni rendelt alapos rendszabályokba, s azokra csak most lett figyelmessé ezen gyűlés. Miután a gyűlés az említett pótlék cikkyel iránt minden körülményt fontolatra vett, arról győződött meg, hogy Kissilef tábornok ur illy cikket igazságosan nem is csuszathatott azokba, mert az, ezen fejdelemség minden szabadságlevelével kitünőleg ellenkező lett volna, mellyet az alább következők is igazolnak. 1) A drinápolyi békekötés 5dik cikykében, ez állittatik: a két fejdelemség, vallását szabadon gyakorolhatja; teljes bátorságba helyeztetik; független nemzeti igazgatással és szabad kereskedelessel bír. 2) Az 1259dik év (1835) Muharem hónapjában kihirdetett hatischerif (török udvari parancs) 4dik §. is ezt tartja: a fejdelmek a divánnal egyet értve, az ország beligazgatására szükséges minden törvényt szabadon hozhatnak. De a különböző békekötések s hatischerifek által megállapított jogokba nem avatkozhatnak. 3) Az irt hatischerif 8dik §-a azt mondja: a két fejdelemségnek, független törvényhozásra teljes jogok van s a t. 4) A katonai szabályoknak 379dik cikke, melly a pártfogó fels. udvar által, az ideigleni kormány alatt helybenhagyott, igyszól: a drinápolyi békekötés cikke szerint, melly Oláhországot a tartományi belső igazgatásra nézve biztosítja s a t. — Így szól az alapos rendszabályok 54dik cikke is, valamint a gróf Villkenstene manifestuma is, melly biztosítja az oláhok nemzeti politikai lételők fentartását. Ezen adatok s elvek azok kegyelmes herceg, mellyeken ezen gyűlés vitatkozásai az alapos rendszabások megvizsgálásában, az 1832iki ideigleni kormány intézete szerint alapultak. Miben állhat tehát a pártfogó udvar jogaiba avatkozni kívánás rejtett czélja? Avagy nem inkább ez egyenes szándéku gyűlés elleni merészlet e, munkáit, lélekisméretes elveit, hazája számára biztosított törvényei iránti buzgó szeretetét úgy tekinteni, mint törvényelleni s hibás magaviseletet? Midőn e gyűlés, lélekisméretes pontossággal teljesítő köteleességei szent czélját, mellyekre összehivatott, érdemlethet-e törvényes munkálati illy ellenmondást? s oly nem remélt vádat, melly egészen ellenkezik törvényei s hazája iránti forró szeretetével? Hercegségedet, mint e hazának gyermekét s most a gondviselés által ezen nemzet igazgatására megbízottat, alázatosan kérjük, győződjék meg ezen haza jogai igazságos létéről, s megismérvén e gyűlés tiszta szándéku czélzatát, vegyen részt e nemzet érzelmeiben s méltóztassék bölcs ellátása szerint a dolog igazságát a maga helyen előterjeszteni. Következnek a gyűlés tagjai aláírásai. Erd. H.

P O R T U G A L I A.

Iberia gőzhajóval érkezett lissaboni levél szerint (a Standardban) m. h. 20rul, e nap reggelén, a hajó elindult előtt közriadót doboltak, s minden a legnagyobb félelemben volt ama hír miatt, hogy Saldanha napközben megérkezik. A M. Herald azonban egy másik levelet közöl, mi szerint a fővárosbeliek oly hiedelemben voltak, hogy a chartához szitók a királyné iránti tekintetből, minthogy lebetegülése közelget s különben is kétségbeejtő állapotban van, elhalasztandják fővárosba nyomultokat. A dolgok mostani folyamában részesezők számos léte miatt, véres ütközet nélkül alig történhetnék lissabon megszállatása. A tulszabadalművek elkésérültségökben azt nyilatkozatják, hogy kívánatosb nekik d. Miguel mint d. Pedro chartája. A tartománybeli nép egész hanyagon viseli magát. Már chartafelekezeti ministerjegyzék is forog kézen, mellyben első név Saldanha.

S P A N Y O L O R S Z Á G.

A Novicio nem rég keletkezett saragossai lapban, logronoi levelek m. h. 16rul azon hírt közlik, hogy Miranda del Ebroban katonai lázadás ütött ki, mellynek áldozata lön Escalera tábornok segédestül, három tiszt és egy zászlótartó, kik őt a zendület-csillapításban gyámolítani akarák. A lázongók kiáltása szünetlen csak ez volt: „Éljen a királyné; éljen a szabadság és alkotmány! Halál az árulóknak!” Az első kitörés multával tisztekből álló juntát alakítottak,

tak, mely a történekről tudósítást küldjön a kormánynak. Mint az Espanna madridi lap mondja, valóban e' szomorú eset ugyanazon körülmény okozta, mi már számos illy zenebonát szült, t. i. a' katonák zsold - fizetlensége 's egyéb sanyaruság, különösen pedig ama' hír, hogy Escalera gonoszul magánáltartoztatja azon pénzt, mely hozzá legényisége számára küldték. Annyi való, hogy Escalera váltólevelet kapott; de azokat az illető házak vi' szautasították. — Hasonló eset volt Vitorianában is, hol a' kormányzó d. Laborio Gonzalez más 12 tiszttel együtt öleték meg a' Zubrano vezérlette bősüzt katonák által. Nem kevésbé idegenítő a' pampelonai eset, m. h. 26rul, mellyről egy szemtanu következőleg tudósít: Ma reggel 9 's 10 óra közt legnagyobb rendtelenségben megjelent Pampelona kapujai előtt a' II. Izabella gyalogezred 16 's 2dik zászlóalja, kísérve egy század lovaságtul. A' kapunál lefegyverezték az őrséget, 's minden pontot elfoglalván, háborúilag szállották meg a' várost. A' hatóságok sietséggel összegyűltek 's magok elibe hívaták Iriarte ezredest 's a' katonaság főtisztjeit, kik azt nyilváníták, hogy ők kinszerítetve jelentek meg illy ellenséges módon a' városban. Erre az altiszteket hívaták, kik illyen nyersséggel jelentek meg a' hatóság előtt, 's e' lépésre sanyaruság által kinszerítetteknek vallak magokat, 's fogadják, hogy ha csak egy hónapra fizettetnek is ki zsoldjuk: kezeskedni fognának a' béke 's rend-föntartásért. A' hatóság megigérte ezt nekik, ők azonban csapataikhoz visszatérvén azt nyilatkozták ezeknek, hogy a' hatósághoz bizodalomuk nincs, 's ennél fogva más tisztviselőket ohajtanának kinevezetni; egyszersmind teljes hatalmat ruháztak Lapirna pattantus ezredesre. Ez szabadon bocsátatá mindazt, kiket a' féktelenkedők, tisztjeik városházánál tanácskoztának ideje alatt, elfogdostak, 's kik közül hazamentük alkalmakor néhányat meg is gyilkoltak; többi közt Saarsfield tábornokot is. Utóbb követséget küldének az altisztek a' hatósághoz, olly kijelentéssel, hogy ők nem csupán zsoldjaik kifizetését sürgetik, hanem egyszersmind új alkotmányrendszernek akarják megvetni alapját; mire a' hatóságok mindnyájan eloszlottak, 's kiki életéről 's szabadulásról gondoskodva, megszökésben kerestett menedéket, mindent a' lázongók kezei közt hagyva, kiknek tisztjei most már a' hatalmat is kezükben tartják. — E' tudósítás után erősíti a' Phare, hogy a' zsoldhiány csak ürügy e' lázongásra, 's egyéb tervet mond alatta lappangni, mellyel összefüggőnek mondja Aviranetanának 's a' madridi clubok térítőinek korábbi utaztatását az országban.

A' ministeri változást megelőzőt körülményekről illy tudósítást nyújt egy madridi levél a' M. Heraldban: Espartero megérkezte után a' fővárosba, Quiroga tábornokkal 's Herrera ezredessel sietve a' királynéhoz ment, ennek udvarlandó. — A' beszélgetés majd kizárólag a' hadsereg nyomoru állapotjáról folyt, mi közben azt jegyzé meg a' királyné, hogy Espartero tisztjei aligha nagy terhet hordozhatnak magokkal ama' pénzmennyiségből, mellyet Mendizabal állítása szerint magoknak megtakarítottak. „Tiszteim, — válaszola Espartero, — több hónap óta épen semmi zsoldot nem kaptak, 's zugulódás nélkül türték a' legnagyobb inséget is. Ötnapig állottak a' hegyekben, egy falat kenyér nélkül.“ Midőn Espartero már a' lépcsőn vala, visszahívaték, 's még félóraig maradt a' királynénál; Quiroga 's Herrera az előteremben várakoztak; 's észrevették, hogy Espartero igen megindulva jött vissza. Későbbben megtudaték, hogy a' királyné ime' szavakkal kezdé a' beszédet: „Gróf ur! Ön bennem egy főnséges rabot lát; én csak név szerint vagyok királyné; a' ministerek, elsőtől fogva utólsóig úgy cselekesznek, mint előjáróim, 's bár mennyire helytelenem is tetteiket, mégis alá kell azokat írnom. Ha Ön tudná, mit szenvedtem én amaz iszonyu éj óta, midőn egy zászlótartó 's egy francia hangász vezérlete alatt egy ittas bősüzt katonacsoport királyi palotámban megrohant, 's szuronyokkal fenyegetett: legesekélyebb alattvalóm állapotját is irigylendőnek találá Ön az enyimhez képest.“ Espartero könnyezésig megindult 's azt nyilatkoztatá a' királynénak: „Ő azért jött főkép Madridba, hogy meggyőződjék, valljon ő fölsége szabad e' vagy nem; most, midőn látja, hogy hatalmaskodnak rajta, nincs egyéb hátra, mint önnön 's serege szolgálatját a' legszigorubb engedelmesség ígérete mellett ajánlani. A' királyné ennél fogva megbizá ministertanács-szerkesztésre mellynek ő is tagja legyen. Espartero azonban azt válaszolá, ő képes volna ugyan tábornokot kinevezni; kormányfőfit azonban nem, 's ennél fogva sem ministertanács-szerkesztésre nem alkalmas, sem arra, hogy ő ennek tagja legyen, egyébiránt meg lehet győződve ő fölsége, hogy minden ministerséget gyámolítand, mellynek kinevezését ő felsége jónak látandja.

Az őrtisztek számos fölszólítást intéztek Seoanehoz, elégtételt kívánva a' minapi cortesülésben ellenük intézett kifakadásáért, mellyekre midőn Seoane semmit sem válaszolt, nyomtatott hirdetményt bocsátának közre a' tisztjei, mellyben őt árulónak 's többi közt ezeket mondják neki: „Mi nyilvánosan kérünk kegyelmességedtől elégtételt, hogy a' cortesgyűlés közepett ellenünk szidalmat hallatá; nem kétkedünk, hogy mint nemes 's jó katona, tüstint megteendi azt; mert ellenkező esetben mindnyájan fogjuk Önt arra kinszeríteni tudni, míg kardunk leszen, 's bátorságunk azt használni.“ — E' dolognak aligha jó vége lesz.

Luchana gr. folyvást Torrelagunában tanyáz, Madridtul négy mérföldnyire, hihetőleg az ügyek itteni fordulására ügyelve. — A' Zariategny vezérlette carlospártiak a' Duerontul megállapodtak, Aranda 's Soria közt; madridi tudósítások szerint pedig m. h. 26rul, miután zsákmányukat biztos helyre cipelék, ismét átkeltek az Ebron 's Somo-Sierraig nyomultak. Azt hitték, hogy d. Carlos egye-

sülni akar Zariategnyval, hogy egyesült erővel munkálkodhassanak aztán a' főváros ellen. — Oraa táborszállása 20ikán Monrealban volt (Teruel 's Daroca közt), Buerensé pedig Carinenában. Ezen utóbbiról parisi levelek f. h. 2rul, saragossai tudósítások szerint azon hírt terjesztik, hogy Herreranál (Daroca vidékén) kénytelen volt a' carlosiakkal ütközetbe bocsátkozni, melly négy órai elszánt viaskodás után az ő veszteségével végződék. A' holtak száma bizonytalan; a' sebesülteké 150. Buerensé magát is mellbe lötték. Mielőtt a' carlosiakkal megütközött, harczvágytul izgatott katonáit vissza akará tartóztatni azon parancsolatra hivatkozással, melly neki az ellenséggel megütközést tilalmazza; de sergének válasza ezen egyszerű harczrivaj volt: „előre!“ 's ennél fogva lehetetlen vala mellőznie az ütközetet.

A N G L I A.

Az alsóház azon hosszú 's teljes jegyzékében, mellyet a' Courier az elhatározó szöszatszám előadásával az angol, skót 's irlandi városközségek, 's megyék vagy falusi községek hat oszlopzata szerint rendezve közöl, következő a' szöszatok aránya: Angol 's walesi megyék 159 parlamenttagot adának, ezek közül 49 reformer, 110 tory. Angol 's walesi városok 241 parlamenttagot választának; ezek közül 90 reformer, 151 tory. Anglia tehát összesen választá 400 képviselőt, kik közül 239 reformer, 261 tory. Skót megyék választottak 30 képviselőt, kik közül 11 reformer, 19 tory. Skót városok 23 tagot adtak, ezek közül 22 reformer, 's csak egy tory. Skózia tehát mindössze választá 53 követet 's ezek közül 33 reformer, 's 20 tory. Irlandi megyék 64 tagot választottak, ezek közül 44 reformer, 's csak 20 tory. Irlandi városok pedig 41 tagot adtak; közülök 29 reformer, 12 tory. Egész Irland 105 parlamenttagot küld, közülök 73 reformer, 32 tory. A' következmény: Az alsóház 658 tagja áll 345 reformerből, 's 313 conservatívából 's így a' ministeri többség 32. A' nevezett lap ehez még azt toldja, mikép e' jegyzéket a' legnagyobb lélekisméretességgel állította össze, hogy olvasóinak helyes következményt nyújthasson. „Habár, ugymond, nem pontosságunkról is, de bizonytal részrehajlatlanságunkról teend bizonyoságot azon körülmény, hogy a' Morning Herald (ellenzési hírlap) 40 szöszatnyi ministeri többséget számít, tehát 7tel többet, mint mi. E' többség, mint azt a' toryk igen is elismerik, minden esetre elégséges arra, hogy ellenségek a' status-kormánytól távol tartassanak, 's a' ministereknek, mérséklett 's józan javításaik sükeres valóítását lehetségessé tegyék. —

O'Connell rég azzal fenyegetőzött, hogy a' dublini kézmű-egyesületben C. Ruthwen kizáratását indítványba hozandja. Ez most az egyesülethez bocsátott levelében, mellyben O'Connell ellen a' legszidalmazottabb kifejezésekkel él (zsarnoknak nevezvén őt 's Milton elveszett paradicsomabeli Lucifer mintaképének) maga jelenti önkéntes kilépését. Az egyesület azt határozta, hogy a' levelet mint figyelemre méltatlant, megvető hallgatással mellőzze el, Ruthwen kiléptét pedig elfogadja. — A' dublini reformerek által Guinness serfőző ellen kimondott tilalom olly szorosan megtartatik, hogy nemcsak Dublinban itlan marad sere, de még a' kocsisok sem merik azt felürra szállítani. — Az oraniai érzelmű dublini város tanács által Erneszt hannoverai királyhoz szerencsekívánásra küldött választottság határozat nélkül Londonból visszatért Dublinba, mert kétség kívül a' torypárt fejei szándékjokat nem helyeslették. —

Az angol ministeri sajtó keményen kikel a' spanyol minister-változás ellen, melly ismét nem egyéb mint katonai zendülés. A' M. Chronicle szerint e' ministerzendülés nem az estatutisták ismétli fölvétele, hanem a' moderadókhöz (mérséklettekhez) felénk közéletés, névszerint Mendizabal ellen intézett csapás. Azonban elmondja azt is, mikép közönségesen azt is hiszik, hogy Espartero Carloshoz szit, 's azért ügyekszik mind az első ministerségre mind a' sereg főparancsnokságára, hogy Madridot, 's a' szabadelhntük Spanyolországát egy korlátlan monarcha lábailhoz vesse. „Mi, ugymond a' M. Chronicle, illyes gyanu igazságáról bár igen valószínű 's természetes is az Spanyolországban, nem győződhetünk meg, azonban meg kell vallanunk, hogy reszketünk olly országért 's ügyért, hol mint illenek, azok viseletét, kik mellette szolgálnak 's azt támogatják, nem magyarázhatni meg máskép, mintha őket az ember vagy árulónak, vagy kábáknak tartja, azaz olly embereknek, kiknek vagy becsületük, vagy fejök nincsen.“ Ellenben a' tory lapok örvendnek a' változáson. A' Morning Post örömét a' madridi hírek fölött épen nem titkolhatja. Mendizabal megbukta Spanyolország minden barátja előtt örvendetes történet, akár christino legyen az, akár carlosita. Úgy szinte Esparteronak a' ministeriuma főnökévé nevezetése fontos esemény. Azonban Cromwelljelesz é Espartero Spanyolországának, vagy Monckja, még nem bizonyos. Tettei úgy mutatják, hogy nem idegen don Carlostól, 's vele könnyen egyet érthet, de az sem lehetetlen, hogy Espartero mind d. Carlost, mind a' királynét megcsalja. —

A' Tunnelben azon különös felfedőzést tették, hogy a' munkások szintügy ki vannak téve a' tűz, mint a' vízveszélynek, mivel a' folyó üledéke romlasztó gázokat (légszeszt) fejt ki magából. Így például mult hónapban folyvást vizlégszesz özönlék be, melly néhány percz mulva meggyuladt. Néhányszor több munkás perczet is kapott, 's a' gázok gőzölgése egészségöknek ártalmas. Az emberek mind e' mellett is egyenlő buzgalommal dolgoznak. Az előbbi víz-rohanás a' folyammedret annyira elrontá, hogy 25 lábnyi, máé előbb kiástott földön, kelle a' munkásoknak áthatni, míg szilárd rétegre juthattak. —

Clifton építész léghajót készít, mely óránként 50—80 angol mérföldet halad, 's találmányával háboruban használatra az angol kormányt megkínálá. A' léghajó igen szép, Greennek Nassau nevű hajójánál nagyobb 's 1200 font sterlingbe került.

A' királyné sept. 22én szándékozik a' brightoni palotába költözni, mellynek fölkecsátésén 200 ember dolgozik.

FRANCZIAORSZÁG.

Paris lapok szerint aug. 31röl a' hadszállítványt Constantine ellen egy, aug. 29én tartott, ministeri tanács végkép elhatározta. A' Temps szerint Orleans hg fogja e' küldeményhad parancsnokságát elvállalni, 's e' végett Compiègneből sietve Parisba is hivatott. Azonban a' Moniteur szerint aug. 31röl, Orleans hg, ki 29én Parisba jött vala, más napon Compiègnebe ismét visszatért. — A' franczia sereg elhelyezése általános nézetéből kitetszik, hogy Parisban 12 gyalog és 3 lovas ezred, 4 telep pattantyusság, 's 5 zászlóalj aggkatona (veteran) fekszik. Ezekhez járul még a' rendőrség, a' hatóságórség, az árkászok 's oltók. Az első katonai osztály többi részében efolott fekszik még 12 gyalog és lovas és egy pattantyús ezred. Toulonból aug. 24röl jelentik, hogy „Chimère“ és „Tartare“ gőzhajók, és „Diligente“ corvette hirtelen valamely titkos megbízásra küldettek. „Cerberus“ gőzcsónak, mely Bonába aug. 20án indult el, ott csak néhány óráig mulatott, 's 24én ismét visszatért Toulonba. E' gőzhajó, 's a' „Styx“ parancsot vettek, hogy az első intésre ismét készlegyenek valamely sürgetős megbízásra ki-futhatni. Az afrikai ügyek nem legjobb lábón állnak. —

Toulonba aug. 27kén parancs jött két hajó készen tartatása végett két ezred (összeleg 4ezer katona) Bonába költöztetésére. Algierből 24kérül hir érkezett Abdelkadernek 12—13000 emberrel Miliaria mellett v ratlan megjelentéről, kihez rögtön franczia ügyviselők siettek, több kérdésalatti pont elgazítására, többek közt biztosak kineveztetése is szükségesnek látszik a' határvonalok elintézésire, mellyek kétsége 's bizonytalansága sok rablásra nyújt alkalmat.

Bonéból aug. 21röl jött levelek szerint az alkudozások Achmet beyjel csakugyan annyira haladtak vol már, hogy Damrémont tábornok Guelmát elhagyta, vele személyesen szolando, e' mellett mindazáltal a' táborozási készüléket tovább folytatta. Achmet azonban olly ügyviselőket küldte Guelmába, kik inkább kémek valának, mint alkudozók, előbb Constantineban azt hitték, hogy a' francziák 30ezeren vonulnak e' város ellen; midőn azonban ügyviselői által Achmet meg tudá, hogy a' francziák csak 5000en vannak, dölyfössé lön 's azt nyilatványította, hogy előbb nem alkudozik, míg a' francziák az egész tartományt el nem hagyandják, 's erre az alkudozások félben szakadtak. —

Decazes herczegnek a' pairkamra nagy előadójának (referendarius) Bordeauxban jelenlétekor auguszt 22én zajos charivarit csináltak. Minthogy a' népcsoport a' rendőrség többszörös felszólítására szét nem akara oszlani, lovasságnak kelle közbejöni. Számos személy megsebesített, mások pedig elfogattak. 24én a' herczeg a' főtanács elnöke választása alkalmával 2 szózattal átesett. —

Nemrég Lyonban P. Károly, szép 's okos 13éves fiu du Change téren vásárolván, vállat erősen megütetni érzé, 's midőn visszatekinte, két tisztos öltözötű ur erősítő itallal kínálá meg őt; a' gyermek az ajánlatot elfogadá, azonban ivás után azonnal mély álomba szenderült. Főlébredtekor egészen ismételten szobában agyon szemlélte magát; felső teste 's karja vassajtóba vala szoritva, 's az emlitett két ur érlüktetéseire figyelve 's irva mellette ült. Panaszira biztatással válaszolának, 's végre fölereszték kínos fektéből, 's egy más nagyobb terembe vezeté, hol sok szük ágyat 's bennök sóvány, sápadt, félholt gyermekeket láta, elferdült arcokkal feküdni. Távozáván a' két ur, Károly két még egészséges fiuval szökéstervet koholt, mellyet este a' kertfalon át szerencsésen véghez vivének a' merész kis kalandorok, 's kiki futya keresé szüleji házá. Károly másnap reggel szerencsésen szüleihez is érkezik, 's hallá tölük, hogy ugyanazon nap, mellyen ő olly rejtélyesen eltűnt, egy idegen férfi levelet hozza szüleinek, őket gyermekük sorsa iránt megnyugtatni szándéklót. A' lyoni rendőrség élénken vizsgálódik, de mindedig sem leheté meg a' titok kulcsát. Igen valószínű mindazáltal, hogy ama' férfiak valamely sebészi vagy orvosi vizsgálatra akarák őt használni. —

Malmaisonban, közel Josephine császárnő emlékihez, becses fából készült szökrénykét lelének, melly, mint látszik, 1814ben került oda. Benne Napoleon által sajátkezüleg írott levelekre találtak, 's Bonaparte tábornok arczképét, olaszországi táboroztakor viselt egyenruhában.

Paris egyik végén ocsmány pusztaság áll, mellyből egy művész két kertel készít; 's azok egyikében télen minden virágozni fog, a' másokban pedig nyáron minden megfagyni.

OLASZORSZÁG.

Az augsburgi Abendzeitung egy cikkében az mondatik, hogy a' szerkesztés valamely magas rangu utazótól tudósítást vett a' Palermo-ban történt dolgokról, melly szerint nem igaz mind az, mit az Allg. Ztg. levelezés útján onnan elhíresített. Névszerint nem való, hogy gyermekek nyársra huzzattak, emberhúst ettek, asszonyok és lányok megszeplősítették, vagy emlőjeik levágattak, 's kutyáknak vették; valamint az sem való, hogy palotákat kirablottak vagy fölgyjuttattak. — De az való, hogy a' nép többrendű kicsap-

ongást elkövetett, 's több embert agyonvert, mérgezési gyanú miatt. A' kicsapongások mindazáltal semmivel sem voltak kegyetlenebbek, mint más nagy városokban hasonló körülmények közt történtek.

Romából jött tudósítások szerint a' cholera ott folyvást öregbül; aug. 23kén a' betegültek száma 277re ment, a' megholtaké 136ra; 24én a' betegüléseké már 334 volt, a' halálozásoké 174.

A' Diario di Roma szerint aug. 25én a' betegülések száma 402 volt, a' halálozásoké 186; aug. 26kén amazoké 308, ezeké 134; 27én a' betegüléseké 295, halálozásoké 197; 28án a' betegüléseké 365, halálozásoké 212. E' jegyzékből kitetszik, hogy ha a' betegülésekről nem mondhatni is szaporodást vagy kevesedést, de a' halálozásokról egyenesen elmondhatni a' szaporodást. A' mérgezési gyanu oszlani kezd.

TÖRÖKORSZÁG.

(M. Chronicle.) Konstantinápoly aug. 2. E' főváros lakosai nyugalma ismét megháborított, 's a' békes Stambul összeesküvések hire által ismét fölriasztott nyugalmból, mellyekről senki még csak nem is álmodhatott. A' törökök ismét azon vétkes szándékról vádoltattak, hogy Perát föl akarák gyujtani, a' frankoktól megszabadulhatás miatt; úgy szinte nem hiányzottak titkos kivégeztési történetek, hogy az elbeszélésekre valószínűség bélyege suttessék. Alig tartom szükségesnek csak említeni is, hogy mind ezen hir alaptalan volt, 's csak következő körülmény hozzá létre: Miután a' Seraskier basa nem rég lovas rendőrséget létesíté Konstantinápolyban, 's meggyőződött, hogy az sokkal célirányosb a' rendfentartásra, mint a' régi, megparancsolta, hogy e' rendőrségek a' nem rég ottan történt rablások miatt Galatára 's Perára is terjesztessenek ki, 's azért e' félelem-gerjesztő lovasok megpillantása, kik az utolsó napokban az utcákon jártak, mielőtt az emberek okát tudhatták volna, méltán adhatott arra alkalmat, mintha valami összeesküvés födözöttet volna föl. Egyébiránt nem tagadhatni, hogy ezen 4—6 főből álló őrcsapatok puskásan éjjel nappal lovagolva az utcákon, igen kellemetlen látványt nyujtanak, 's majd olly tekintetű, mintha e' város ostromzár alatt volna. Legszorosabb tudakozódás után azonban meggyőződtem, hogy e' rendszabály nem jelent mást, 's nem is czéloz semmi egyébre, mint a' jó rendfentartásra, 's ezentul még másra is, mi természetesen az ozmanok polgárisodásbeli haladásának nem épen nagy tanujele, t. i. arra, hogy a' török asszonyok a' frankok boltjaitól távol tartassanak. E' kötelességeket az őrcsapatok igen pontosan teljesítik, 's most Perában egy asszonyoság sárga papucsban szintolly ritkaság, mint előbb ritkaság volt kimenni a' nélkül, hogy egész falka sárga papucsos asszonnnyal ne találkozzék az ember szemközt. De bármí nagy nyugalom uralkodik a' fővárosban, a' tartományról ugyanazt nem mondhatni. Így Mitylene sziget a' nem rég onnan jött híreknél fogva, komoly zavargások lathelye vala, mellyeket magok a' törökök az által okoztak, hogy a' görög ifjuság közt matrózokat fogdoztak. Ugyan is eddig a' nem török alattvalói a' török birodalomnak mentve voltak a' katonai szolgálatól, 's e' mentességért bizonyos fejadót fizettek, azon görögöket kivéven, kik őnszántukból tengeri szolgálatra adták magukat. Minthogy azonban a' népség-ritkulás miatt az ezredek ujonezállításakor sok nehézségre bukkantak, a' szultán elhatározta a' tengeri hadat egészen görög legénységgel tölteni meg, v. pótolni ki. Sőt azt mondják, min azonban én kétkedem, hogy még a' sorkatonaság számára is szándékozik görögöket és örményeket fogdoztatni. E' határozat következtében parancs ment, hogy Mitylenén minden görög családbeli három fiúból kettő, vagy kettőből egy, katonának fogassék. Mihelyt azonban e' parancsot végrehajtani akarák, az ifju görögök elhagyák honjokat, 's a' hegységbe vonultak, honnan Görögországba siettek 's mivel az átköltözést gátlák, nyugtatanságok ütöttek ki, 's vérengzésre fakadtak. Hasonló dolgok történtek Cyprusban is. —

Konstantinápolyból aug. 25ikről írják: Roussin admiral, a' franczia kir. követ, aug. 20kán udvarlott a' szultánnál, a' franczia király értesítő levelét, Orleans herczeg megházasodtáról átadás végett. Ez alkalommal szerencsése volt a' követnek tudatni a' szultánnal, hogy egy porcellán edényt hozza, mellyet a' király viszonzásul a' pergamusi híres edénnyel neki tett ajándékért küldé, 's egyszersmind számos föld-abroszokat az ottoman tengerészet használatára. A' franczia király barátságának ez újabb tanujelét a' szultán legnagyobb elismeréssel fogadá.

A' szultán megparancsolá, hogy török mérnökök a' főváros alaptervét vennék föl, melly szerint helyabrosza készítették 's adták ki valamennyi kerület 's utca névjegyzékével. —

E L E G Y H I R.

Durocher fiatal franczia utazó, Olaszországban saját költségin régiségek után ásatván, Virgilnek egészen ép márványszobra birtokába juta; melly a' romai szobrászat első remekműveihez sorozható. A' talapzatba vésett „Virgil“ név minden támadható kétséget megsemmít. Igen nevezetes még azon körülmény, hogy Virgil igen hasonlít a' híres Talmához.

GABONAÁR: september 12én Tiszta buza 66 2/3 — 60. Kétszeres 53 1/3. Rozs 38 2/3 — 36. — 34 2/3. Árpa 26 2/3 — 25 1/3. Zab 18 2/3 — 17 1/3 — 16. Kötés 40.

PÉNZKELET: Bécs, sept. 9kén. 5 pCtes stat. köt. 105 1/4; 4 pCtes 100 9/16; 3 pCtes 79 1/2; 1820iki 100 flos kölcsön 229.

DUNAVIZ-ALLÁS: sept. 10dikén: 9' 11" 0" 11kén 10' 7" 0" 12kén 10' 9" 0". 13kén 10' 8" 0".